

u imenicu, te je morao sa svoje strane dodati eo tempore, kojim je beleška opet dobila nekakvo hronološko obeležje. Najzad treba imati na umu i to da i kod Đakona — a ako je naša pretpostavka ispravna onda je on osnovni i jedini izvor za belešku o napadu na istarske gradove — prikazivanje hrvatskog prepada na Istru počinje rečima: Tunc Sclavorum pessime gentes. . . . Prema tome imali bismo pri prerađivanju teksta sledeću transformaciju: tunc > illico > eo tempore.

Najzad, neobično je i to da dužd Dandolo, ako je znao ime vođe napadača na Istru kada je pisao malu hroniku recenzijske A i ako je ova kao što se uzima samo prethodna radnja za glavno delo — Anale, nije to uneo u ove, već tamo prepričava Ivana Đakona.¹⁸⁾ Logično bi bilo, dakle, izvesti zaključak da se i u recenziji A ne pominje slovenski knez po imenu, — kada već postoji mogućnost i takve interpretacije teksta. Jedina bi nezgoda bila što se u recenziji A spominje kao vođa napada Sclavorum princeps, dok kod Đakona i u Analima nema pomena da je sam knez Slovena predvodio ekspediciju na zapadnu obalu Istre. Ali treba imati na umu i to da sve vesti kod Dandola o Južnim Slovenima, izuzev jedne sasvim neznatne, potiču iz nama poznatih izvora: iz hronike Ivana Đakona, Popa Dukljanina i Tome Arhidakona.¹⁹⁾ Ona sa pomenom imena kneza Iljka činila bi, posmatrana i s te strane izuzetak, u toliko čudnovatiji što bi se moralo pretpostaviti da se sam Dandolo odrekao tog izvora kada je pisao svoje glavno delo. Najprirodnije rešenje, čini nam se, bilo bi u pretpostavci da je Dandolo resumirajući Ivana Đakona, u želji da bude što kraći — jer recenzija A trebalo je nesumnjivo da mu posluži samo kao neka vrsta potsetnika pri pisanju Anala — učinio omašku i mesto Sclavorum pessime gentes stavio Sclavorum princeps; tako je i pisac recenzije B, proširujući recenziju A, napisao Sclavoniae princeps. Te razlike mogle bi se uostalom pripisati i težnji da se izvor koji se ispisuje ne prenosi baš od reči do reči.

¹⁸⁾ Muratori XII 186: Quia Sclavi cum navibus venientes Umagum, Ciparum, Aemoniam et Rubinum urbes Istriae depopulaverant, Dux propterea cum XXX navibus exiens, cum Sclavis bellum peregit, et victoriam obtinuit, et non ingratus ablata Ecclesiis Istrictis restituit et propter foedus, quod cum Sclavis habebat, omnes captivos libere dimisit. Tamen Sclavi reputantes se offensos, foedus irritum habuerant, quod mortuo Domogoi renovatum est, non inclusis Narentanis Venetorum maximis aemulis, contra quos Dux exercitum misit. I sam Dandolo dakle uzima, prema I. Đakonu, da je napad na zapadnu obalu Istre izvršen za vlade kneza Domagoja.

¹⁹⁾ Sr. Rački, *Documenta*, passim; Simonsfeld o. c. 126; Шишић, *Лешоис Попа Дукљанина* (1928) 55.